

F.-i Ítélető tábla
17.Pf.21.314/2014/5-II.

A **F.-i** Ítélető tábla a Gerencsér Ügyvédi Iroda (fél címe 3, ügyintéző: dr. Gerencsér Ferenc ügyvéd) által képviselt dr. felperes neve(felperes címe) felperesnek, a **B.** Hivatala Általános Jogi és Perképviselési Főosztály (fél címe ügyintéző: dr. Baranyai Nándor kiemelt főelőadó) által képviselt **I. rendű alperes neve** (1139 **B. város**, Teve utca 4–6.) I. rendű, a II.rendű alperes neveJogi Képviselési Önálló Osztály (II.rendű alperes címe, ügyintéző: dr. Papp Mónika ügyész) által képviselt II.rendű alperes neve(II.rendű alperes címe) II. rendű, **O.** Hivatal Jogi Képviselési Osztály (fél címe 2, ügyintéző: dr. Böke Katalin bírósági titkár) által képviselt III.rendű alperes neve(III.rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen közigazgatási jogkörben okozott kártérítés megfizetése iránt indított perében a **Sz.** Törvényszék 2014. június 24. napján meghozott 24.P.20.568/2013/33. számú ítélete ellen a felperes részéről 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A **F.-i** Ítélető tábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint másodfokú perkiöltséget.

A le nem rótt 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A **b.-i**, hrsz.-ú, természetben **B. város T.** utca 21. szám alatti ingatlan a Norvégiában élő **F.E.** tulajdonában állt.

A 2005. november 7. napján dr. **Gy.M.** ügyvéd által szerkesztett és ellenjegyzett, az irodájában kötött ingatlan-adásvételi szerződés szerint **F.E.** eladó az ingatlan tulajdonjogát 40.000.000 forint vételár ellenében a **K.E.** által képviselt **H.** Kft. vevő részére ruházta át. Az ügyletkötésről **F.E.**-nek azonban nem volt tudomása, őt eladóként **Sz.Sz.** személyesítette meg és játszotta el a szerződéskötés során.

Az ilyen körülmények között létrejött ingatlan-adásvételi szerződés alapján a **H.** Kft. tulajdonjogát bejegyezték az ingatlan-nyilvántartásba.

Az ingatlan tulajdonosa, **F.E.** 2006. március 9. napján feljelentéssel élt ismeretlen tettes ellen a **B.** Rendőrkapitányságán az ingatlan tudta nélküli értékesítése miatt.

2006. március 11. napján a **B.** Rendőrkapitányság a felperessel közölte, hogy a Be. 179.§ (1) bekezdése alapján gyanúsítottként hallgatja ki, mert a rendelkezésre álló adatok alapján 2005. november 7. napján dr. **Gy.M.** ügyvédi irodájában ügyvédként igazolta, bizonyította azt a valótlan

tényt, hogy az irodában az ügyfeleként megjelenő **Sz.Sz.** azonos **F.E.**-vel. Azért jelentek meg az irodában, hogy **Sz.Sz.** eladóként adásvételi szerződést kössön a **H. Kft.** képviselőjével a **B. város T.** u. 21. szám alatti telek eladásáról. Az ingatlan valójában **F.E.** kizárólagos tulajdonát képezte, ezért **Sz.Sz.** a felperes támogatásával **F.E.** nevére szóló hamisított okiratokkal igazolta magát és ezen a néven írta alá az adásvételi szerződést. Ilyen módon a felperes közreműködésével **Sz.Sz.** 40.000.000 forintot vett át két részletben. Az ingatlan valódi tulajdonosának nem állt szándékában az ingatlant eladni, erre senkinek nem adott megbízást. A szerződést a földhivatalba benyújtották, amelynek következtében az ingatlan tulajdoni lapjáról **F.E.** tulajdonjogát törölték és a **H. Kft.** tulajdonjogát jegyezték be. Az ingatlan értéke körülbelül 80.000.000 forint, amelynek szakértői pontosítása a nyomozás további feladata.

A fentiek alapján a felperessel közölték, hogy megalapozottan gyanúsítható 1 rb., a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének és 1 rb., a Btk. 274.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntettének az elkövetésével.

A felperes a gyanúsítással szemben ellenvetést tett arra hivatkozva, hogy nem követett el bűncselekményt. Arról számolt be továbbá, hogy 2005 őszén kereste meg őt **F.E.**, akinek a kérésére utóbb jelen volt a **T.** utcai ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződés megkötésénél, melyre nézve írásbeli megbízás azonban nem jött létre közöttük. Később az ügyfél telefonos kérésére megjelent a bankfiókban is a vételár kifizetésénél.

A gyanúsított kihallgatást követően a nyomozóhatóság a felperes őrizetbe vételéről rendelkezett, az erről szóló határozatot kézbesítette a felperes részére.

2006. március 12. napján a **B. Rendőrkapitányság** a gyanúsítás ellenvetésének elutasításáról határozott, figyelemmel arra, hogy a felperes a nyomozás addigi adatai alapján a közölteknek megfelelően megalapozottan gyanúsítható.

Az őrizetbe vétel ellen a felperes panaszt jelentett be, amelyet azonban a **F.-i Főügyészség** elutasított. Határozata indokolása szerint a gyanúsított a terhére rótt bűncselekményt tagadta, a tagadásával szemben a bűncselekmény megalapozott gyanúját a feljelentés, a tanúvallomások, a rendőri jelentések, egyéb okirati bizonyítékok, dr. **Gy.M.**, **B.I.** tanúvallomása, valamint a gyanúsítottak vallomásai támasztják alá. A gyanúsított terhére rótt bűncselekmény tárgyi súlya és a kiszabható büntetés nagysága miatt szökéstől, elrejtőzéstől lehet tartani, vele szemben kényszerintézkedés elrendelése valószínűsíthető.

A **F.-i Főügyészség** a felperes előzetes letartóztatásának elrendelését indítványozta. A **B. bíróság** a 2006. március 13. napján kelt végzésével a felperes vonatkozásában **B. város** területére korlátozott lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el. A felperes és védője fellebbezése folytán eljáró **F.-i Bíróság** azonban a 2006. március 20. napján kelt végzésével az ügyészi indítvány elutasítása mellett a lakhelyelhagyási tilalmat megszüntette.

A nyomozás befejezését követően a 2007. december 28. napján kelt vádiratában a **F.-i Főügyészség** a felperest VII. rendű vádlottként, mint társtettést 1 rb., a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó csalás büntettével és 1 rb., a Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntettével vádolta meg. A vádiratban foglaltak szerint a felperest, mint ügyvédet az ingatlant eladó személynek a valódi tulajdonosként való igazolására **J.L.** és **Sz.Sz.** kérte fel. A felperes – magát valótlanul az ingatlan tulajdonosának ügyvédjeként feltüntetve – a szerződést szerkesztő dr. **Gy.M.**-sal 2005. november 3. napján faxon közölte a személyi adatok további ellenőrzésének elkerülése érdekében az eladó állítólagos adatait, illetve a szerződés aláírásának idejét is egyeztetette vele. A szerződéskötéskor személyesen jelen volt

és dr. **Gy.M.** ügyvéd előtt igazolta az eladó személyét, **Sz.Sz.-t F.E.**ként azonosította. Az ekkor kifizetett foglalóból részesedett. A vételár további részének kifizetésekor annak helyszínén a bankban szintén jelen volt, a közreműködéséért járó munkadíja abból került kifizetésre.

Az elsőfokú bíróság a vádlottak és a tanúk kihallgatásán túl ingatlanforgalmi szakértői véleményt szerzett be. A 2010. május 27. napján tartott tárgyaláson az ügyész vádbeszédében a felperes tekintetében mindkét vád tárgyává tett cselekmény vonatkozásában fenntartotta a vádat, és a felperessel szemben főbüntetésül börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztést, mellékbüntetésül pedig közügyek gyakorlásától, illetve foglalkozástól eltiltás kiszabását indítványozta.

A **F.-i** Bíróság a 2010. június 29. napján kihirdetett 17.B.16/2008/10. számú ítéletével a felperest bűnösnek mondta ki 1 rb., bűnsegédként elkövetett csalás büntetében (Btk. 316. § (1) és (6) bekezdés a) pont), valamint 1 rb., bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében (Btk. 274. § (1) bekezdés c) pont). Ezért halmazati büntetésül két év hat hónapi börtönre és három év közügyektől eltiltásra, valamint négy év ügyvédi foglalkozás gyakorlásától eltiltásra ítélte.

Indokolása szerint a felperesre a személyazonosság stabilizálása érdekében volt szükség, ugyanis a tulajdonos szerepét játszó **Sz.Sz.** jogi képviselőt vállalva az eladó adatait továbbította dr. **Gy.M.**-nak és megjelenésével a fiatal és bizonytalan eladó hitelességét támasztotta alá.

A felperesre egyetlen vádlott sem tett terhelő tanúvallomást. A felperes tagadásával szemben bizonyíték volt a nyomozati iratok közötti, a felperessel szemben folyamatban lévő másik büntetőeljárás anyaga és **J.L.** azon vallomása, miszerint régebből ismerték egymást. Emellett a **F.E.**-vel való megismerkedésével kapcsolatosan a felperes által előadottakat sem **J.L.**, sem **Sz.Sz.** nem erősítették meg. Ugyanakkor dr. **Gy.M.** ügyvéd határozottan és következetesen állította, hogy őt a felperes a telekkel és az eladó személyével kapcsolatosan azzal próbálta megnyugtatni, hogy azt állította: az eladó és családja régi ismerőse és az eladó személye valós. Ezek az állítások kétség kívül nem felelnek meg a valóságnak és a felperes érintettségét mutatják. Azt a magyarázatot, miszerint ezt, mint **J.L.**-től kapott információt közölte volna tanúval, az elsőfokú bíróság **J.L.** határozott cáfolata miatt nem fogadta el.

A fellebbezés folytán eljáró **F.-i** Ítéletábrla ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a felperest az ellene emelt vád alól – bűncselekmény hiányában – felmentette. A felperes vonatkozásában a tényállást helyesbítette és kiegészítette, az alábbiak szerint:

- **J.L.** vádlott évekkal korábban dr. **C.K.** ügyvéd ügyfele volt, dr. **C.K.** vádlottat **Sz.Sz.** vádlott magát **F.E.**-nek kiadva bízta meg a jogi képviseléttel, az ügylet háttéréről és szerepéről nem tájékoztatták, arról mástól sem értesült,
- dr. **C.K.** az adásvételi szerződés előkészítése érdekében küldte meg az eladó állítólagos személyi okmányba foglalt adatait,
- dr. **Gy.M.** ügyvéd, amikor 2006. február 28-án tudomást szerzett az **I.** utcai ingatlannal kapcsolatos feljelentésről, a **T.** utcai ingatlan adásvételében közreműködő dr. **C.K.** VII. rendű vádlottat felhívta telefonon, és az eladó személye iránt érdeklődött. A VII. rendű vádlott ekkor a **J.L.** III. rendű vádlottól szerzett információk alapján megnyugtatta kollégáját, hogy **F.E.**-t és családját régóta ismeri, az eladó valós személy volt.

A felperes módosított keresetében vagyoni kártérítésként 7.491.594 forint és további 6.000.000 forint általános kártérítés, valamint 28.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és kamatai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket a Ptk. 349.§ (1) bekezdése alapján.

Az I. rendű alperessel szemben kártérítési igényét arra alapította, hogy a felperes ellen folyt

büntetőeljárásban a nyomozás során a bizonyítékok összegyűjtése nem megfelelően történt, és a beszerzett bizonyítékokat a nyomozóhatóság olyan módon mérlegelte, amely a jogszabályi keretekkel nem fért össze. Álláspontja szerint egy rossz nyomozati koncepció erőszakos érvényesítésére került sor a büntetőeljárás nyomozati szakaszában, nem volt ugyanis semmilyen adat, ami indokolta volna a meggyanúsítást, az őrizetbe vételét, és a nyomozás során gyanúsítása további fenntartásának sem volt helye.

A II. rendű alperessel szemben kárigényét arra hivatkozva terjesztette elő, hogy a II. rendű alperes a nyomozás felügyelete, továbbá a vádemelés és a vádképviselés során egészen az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás berekesztését követően tartott vádbeszéd megtartásáig a bizonyítás eredményére figyelemmel feladatát nem megfelelően látta el.

A III. rendű alperessel szembeni kártérítési igényét pedig arra alapította, hogy az ítéletében jogalkalmazási hibákat vétett, amikor bűnösnek nyilvánította és alávetette egy másodfokú eljárásnak. Hangsúlyozta, hogy egyedül dr. **Gy.M.** ügyvéd vallomásának értékelése tekinthető a bírói mérlegelés körébe eső körülménynek.

Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezésében hangsúlyozta, hogy a nyomozás során a nyomozóhatóságot is megilleti a bizonyítékok egyenkénti és összességében való szabad mérlegelésének joga.

A feljelentés, továbbá dr. **Gy.M.** és **B.I.** tanúk, **J.L.** gyanúsított vallomása, továbbá okirati bizonyítékként a felperes által faxon dr. **Gy.M.**-nak továbbított adatokat tartalmazó okirat pedig a felperessel szemben közölt gyanúsításban szereplő bűncselekmény megalapozott gyanúját alátámasztotta.

A II. rendű alperes ellenkérelmében szintén a kereset elutasítását kérte. A keresettel szembeni védekezésében arra hivatkozott, hogy a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje, ezért azokat a büntetőeljárás során az ügyészség is egyenként és összességükben szabadon értékeli. A büntetőeljárás törvénynek pedig egyetlen szabálya sem írja elő, hogy akár a megalapozott gyanú közlésekor, akár a vádemeléskor az ügyészség döntését a teljes bizonyosság tudatában hozza meg.

A felperes gyanúsítottkénti kihallgatásához, a kényszerintézkedés elrendelésének indítványozásához, illetve a felperessel szembeni vádemeléshez a nyomozás során beszerzett bizonyítékok elegendő alapul szolgáltak: Dr. **Gy.M.** felperesre nézve terhelő tanúvallomásával szemben ugyanis a felperes szavahihetőségét több körülmény is megkérdőjelezte, továbbá **J.L.** és **Sz.Sz.** önmagukat is terhelő – és az eljáró bíróságok által több részletében is elfogadott – terhelti vallomásukban sem támasztották alá a felperesnek a **F.E.**-t eljátszó **Sz.Sz.**-val történő megismerkedésére és az ügyletkötés során történetekre vonatkozó eladását. Az ingatlan adásvételéből fennmaradó 36.000.000 forintos vételár 2005. novemberi átadásával összefüggésben pedig önmagában ekkora összegű készpénz kifizetése, valamint a pénzátadásra odagyűlt emberek száma és az osztozkodás módja mind olyan körülmény, amely az ügylet jogszerűtlen voltára utalt (ahogy utóbb ítéletének indokolása szerint a másodfokú bíróság is a megjelentek nagy számára és a szervezésre alapítva jutott arra a következtetésre, hogy a résztvevőknek tudnia kellett az ügylet jogszerűtlen voltáról).

A III. rendű alperes ellenkérelme is a kereset elutasítására irányult. Kifejtette, hogy jogellenes magatartás és felróhatóság hiányában kártérítési felelőssége nem állhat fenn. Döntése nem a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésén alapult, azokat meggyőződése alapján értékelte és mérlegelését megindokolta. A másodfokú bíróság utóbb már eltérő tényállás és bizonyítékok alapján hozta meg jogerős határozatát. Önmagában pedig az, hogy az elsőfokú bíróság határozata utóbb

tévesnek bizonyult, nem vezethet annak megállapítására, hogy az eljáró bíróság vétkes magatartást tanúsított.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest az I. rendű alperesnek 450.000 forint, a II. rendű alperesnek 24.000 forint, a III. rendű alperesnek 18.000 forint perköltség megfizetésére. Rendelkezett a le nem rótt kereseti illeték állam általi viseléséről.

Az ítélet indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. § (1) bekezdésére, valamint a 349. § (1) és (3) bekezdéseire hivatkozott.

Kifejtette, hogy a bizonyítékok mérlegelésével, értékelésével kapcsolatos tevékenység is megalapozhatja a közhatalmi jogkörben eljáró szervek kártérítési felelősségét. Minderre azonban csak akkor kerülhet sor, ha a bizonyítékokat az eljáró hatóságok kirívóan okszerűtlenül értékelik, mert önmagában a téves mérlegelés még kártérítési felelősséget nem alapoz meg.

Hangsúlyozta, hogy a korábban hatályos 1973. évi I. törvénnyel szemben a 2003. július 1. napján hatályba lépett 1998. évi XIX. tv. (Be.) a bizonyítás fő színtereként a bíróság előtt folyó tárgyalási szakaszra helyezett nagyobb hangsúlyt. A tényállás alapos és hiánytalan tisztázására ezért itt, a bírósági szakaszban folyó tárgyaláson kell törekedni. A nyomozás során a tényállást olyan mértékben kell felderíteni, hogy a vádló dönthessen arról, vádat emel-e. A nyomozás befejezését követően pedig az ügyész önálló mérlegelése eredményeként határoz arról, hogy a büntetőeljárás hogyan folytatódjék. Vádemelésről annak ismeretében kell határoznia, hogy a vád bizonyítása a bíróság előtt a vádlót terheli. A büntetőeljárás ezen szabályai alapján vizsgálta az alaperesek tudomására jutott bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatos tevékenységét, és az így meghozott döntéseiket.

A nyomozati iratok alapján megállapította, hogy az I. rendű alperesnek az ingatlan ügyletet bonyolító csalók elfogásáról szóló 2006. március 1-jei rendőri jelentés, valamint **Sz.N.** és **Sz.Cs.** gyanúsított kihallgatása alapján egyértelmű információja volt arról, hogy pénzért szerződtetett „játzó emberek” eladókénti szerepeltetésével ingatlan ügyleteket bonyolító személyekkel áll szemben. **Sz.Cs.** gyanúsított kihallgatása eredményeképpen arról is információval rendelkezett, hogy a **F.E.** nevében kötött ingatlan ügylet során is egy **Sz.** nevű személy játszott el az eladó szerepét. A két gyanúsított vallomásból nyert információkat továbbá megerősítette **J.L.** is a 2006. március 2-i gyanúsított kihallgatása alkalmával. Ezt követően érkezett a nyomozóhatósághoz a **F.E.** által benyújtott feljelentés, majd 2006. március 10. és 11. napján dr. **Gy.M.** tanúkénti kihallgatása során arról számolt be, hogy őt a felperes telefonon történt megkeresése során teljes mértékben megnyugtatta arról, hogy – az ekkor már a nyomozóhatóság által is ismert információ szerint **Sz.Sz.** által eljátszott – **F.E.**-t és családját régóta ismeri, **F.E.** személye, adatai rendben vannak. Mindezek alapján a rendelkezésére álló bizonyítékok mellett a rendőrhatalom akkori tudomása szerint nem minősülhet kirívóan okszerűtlennek, hogy a felperest meggyanúsította és gyanúsítottként hallgatta ki, arra is figyelemmel, hogy nem szokványos – bár nem is tilos – ügyvédi magatartás, hogy az ügyvéd ügyfelét szerződéskötés céljából más jogi képviselőhöz pusztán elkíséri, illetve a vételár teljesítése során a pénzáradéskor is a kísérelője.

Rámutatott, hogy a csalási cselekmény törvényi fenyegetettségére is figyelemmel ilyen adatok mellett az őrizetbe vétel feltételeinek fennállására vont következtetés sem minősíthető kirívóan okszerűtlennek. Miután az iratok szerint a felperes őrizetbe vételét elrendelő határozatot 2006. március 11. napján 18 óra 30 perckor kézbesítették a felperes részére – az őrizetbe vétel tartamához pedig a Be. 126. § (5) bekezdése szerint hozzá kellett számítani a gyanúsított kihallgatás kezdetétől eltelt időt is – nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes meghallgatása előtt már a nyomozóhatóság döntött meggyanúsításáról és őrizetbe vételéről, amely egyúttal igazolná azt is, hogy egy rossz

nyomozati koncepció erőszakos érvényesítésére került sor a nyomozás során. Miután pedig ugyanezek a bizonyítékok álltak az ügyészség rendelkezésére is az előzetes letartóztatás indítványozása során, ezért – a gyanúsítás tárgyát képező bűncselekmény törvényi fenyegetettségére is tekintettel – ugyancsak nem tekinthető kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredményének a kényszerintézkedés elrendelése iránti indítvány előterjesztése (annak ellenére sem, hogy utóbb ezzel a mérlegeléssel nem értett egyet a másodfokú bíróság a lakhelyelhagyási tilalom megszüntetéséről hozott határozatában).

Kifejtette, hogy a nyomozás befejezését követően az ügyészségnek a nyomozás megszüntetése vagy a vádemelés kérdésében hozott döntése során így – az **I.** utcai telek vonatkozásában történt csalásban közreműködők tettenérésében a rendőrökkel együttműködő – dr. **Gy.M.**-nak a felperesre nézve terhelő tanúvallomását, valamint **J.L.**-nak a felperesre nézve mentő – de a felperes által előadottakkal több ponton ellentétes – gyanúsított-társi vallomását kellett mérlegelnie a felperesi tagadás mellett.

A nyomozás továbbfolytatása során **J.L.** a 2006. március 31-i folytatólagos gyanúsított kihallgatása során azt adta elő, hogy a felperes nem tudott az ügyletkötés nem valós voltáról. A felperessel való kapcsolatfelvétel időpontjáról és módjáról azonban vallomásában a felperestől eltérően nyilatkozott. A nyomozóhatóság írásszakértői véleményt is beszerezett, amely szintén igazolta, hogy **Sz.Sz.** írta alá az adásvételi szerződést **F.E.**-ként. Továbbá rendelkezésre állt **Sz.Sz.** 2008. július 30-i írásbeli vallomása is, melyben elismerte, hogy párókában, sminkben ő játszotta el a szerződéskötés során **F.E.**-t. Utóbb kihallgatása során azonban szintén eltérően számolt be a felperessel való kapcsolatfelvételtől.

Az a mérlegelés pedig, hogy ilyen adatok mellett bizonyíthatónak találta a bíróság előtt is a vádat, ugyancsak nem tekinthető a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen értékelésének.

Nem bizonyult emiatt alaposnak a felperes azon hivatkozása sem, hogy az I. és II. rendű alperesek terhére róható jogellenes magatartás volt a gyanúsítás nyomozati szakban történt fenntartása és a nyomozás megszüntetésének elmaradása.

Nem találta továbbá alaposnak az elsőfokú bíróság a felperes II. rendű alperessel szembeni keresetét a vádképviseléssel kapcsolatosan sem, figyelemmel arra, hogy a közvádoló a bizonyítás eredményének önálló értékelése alapján határozhat arról, hogy a vádat módosítja, elejti, illetve a vádlott bűnösségének megállapítására vagy felmentésére tesz indítványt. Megállapította, hogy a **F.-i** Főügyészség által emelt vád alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a vádlottakat és a tanúkat a bíróság előtt is kihallgatták. A nyilatkozatok között változatlanul fennálló ellentétekre figyelemmel pedig nem tekinthető kirívóan okszerűtlennek a vádat képviselő ügyész azon értékelése, hogy a felperes bűnösségének megállapítását és vele szemben büntetés kiszabását indítványozta.

Ugyancsak alaptalannak találta az elsőfokú bíróság a felperes III. rendű alperessel szembeni keresetét is arra tekintettel, hogy a bizonyítékok mérlegelésével, értékelésével kapcsolatos tevékenysége az ítélezése során nem volt kirívóan okszerűtlen.

Helytállónak találta a felperes hivatkozását arra, hogy a másik büntetőeljárás a felelősségre vonása nélkül ért véget. Megállapította, hogy **J.L.** ismeretségét azonban az elsőfokú ítélet nem önmagában tekintette a felperes felelősségét megalapozó körülménynek, hanem azt az egyéb adatokkal együttesen mérlegelte. Az az ítéleti megállapítás pedig, hogy a felperes által a **F.E.**-vel való megismerkedésével kapcsolatban előadottakat sem **J.L.**, sem **Sz.Sz.** nem erősítette meg, összhangban van a rendelkezésre álló vallomások tartalmával.

Helyesnek találta a felperes azon tényállítását, hogy a 17.B.16/2008/65. számú beadványa szerint módosított nyilatkozatai már nem álltak ellentétben **J.L.**-nak a 72. számú jegyzőkönyv 5. oldalán

szereplő módosított előadásával, azonban megállapította, hogy a két vádlotti vallomás közötti egyéb eltérések továbbra sem oldódtak fel. Megállapítása szerint az a mérlegelés pedig, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során a vádlott társ – a felperes vallomásával több ponton is ellentétes – nyilatkozatával szemben a nyomozás során a rendőrséggel együttműködő, a leleplezést segítő tanú többször megerősített, következetes vallomását fogadta el, nem tekinthető nyilvánvalóan okszerűtlennek. Hangsúlyozta, hogy mindezen nem változtat az a körülmény sem, hogy a **F.-i** Ítéletábra a másodfokú ítélezése során a bizonyítékokat eltérően értékelte, eltérő ténybeli következtetésre jutva és **J.L.** vallomását elfogadva a tényállást helyesbítette, illetve kiegészítette. Kiemelte, hogy a másodfokú eljárás és a másodfokú bíróság ítélete éppen azt igazolta, hogy a fellebbezés útján a téves elítéltetésből eredő felperesi károsodás elhárult.

Az elsőfokú bíróság a nyomozást vezető **T.S.** tanúkenti kihallgatását – mint szükségtelent – mellőzte. Indokai szerint a tanútól nyolc év elteltével nem várható egyértelmű és határozott információ, másrészt azért, mert a felperesi keresetről a bíróságnak nem a nyomozóhatóság eljár tagjának akkori vélekedései, hanem a nyomozás során fogatosított nyomozati cselekmények alapján kellett határoznia.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amely elsődlegesen annak megváltoztatásával keresetének – a jogalap tekintetében a Pp. 213. § (2) bekezdés alapján – helyt adó közbelső ítélet meghozatalára irányult. Másodlagosan indítványozta az elsőfokú ítéletnek a Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítását azzal, hogy a pert annak másik tanácsa tárgyalja.

Érvelése szerint az alperesek részéről nem volt szó mérlegelési tevékenységről, hanem az ártatlanság vélelmének alapelve sérült végig a büntetőeljárás során. Ellene egy koncepció alapján indult az eljárás és esélye sem volt arra, hogy a gyanúsítását elkerülje. Az eljáró alperesek csak olyan mélységig tárták fel a körülményeket, ami az előzetesen kialakított koncepcióba beleillett. A gyanúsítás alapja az általa dr. **Gy.M.** tanú részére megküldött fax volt, illetve a vele folytatott telefonbeszélgetés, de ezekre a körülményekre a kihallgatása során rá sem kérdezett a nyomozó és elmaradt a dr. **Gy.M.** tanúval történő szembesítése is. A nyilvánvalóan önmagát mentő tanú vallomása elég volt ahhoz, hogy a felperest, mint büntetlen előéletű ügyvédet egyből gyanúsítottként hallgassák ki, megtagadva tőle azt a lehetőséget, hogy tanúként mondhasa el a saját verzióját az ügyről. Az őrizetbe vételt elrendelő határozat és az előzetes letartóztatást indítványozó határozat kelte megelőzte az első meghallgatás időpontját.

A III. rendű alperesnek a felperes személyes körülményei között rögzítenie kellett volna a másik, még folyamatban lévő büntetőeljárás tényét, de a továbbiakban semmilyen módon nem lehetett volna hivatkozni rá. Ehelyett III. rendű alperes bűnösséget megállapító ítéletet alapított erre a tényre.

Arra az esetre, ha az ítéletábra nem osztja azt az álláspontját, hogy az alperesek eljárásával az ártatlanság vélelmének alapelve sérült, hanem az alperesek mérlegelési tevékenységét vizsgálja, indítványozta, hogy az ítéletábra kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást a C-140/2009. számú ügyben feltett kérdés megfogalmazásával. Előadta, hogy az Európai Unió Bírósága arra adott válaszában megállapította, hogy az olasz törvények, az olasz nemzeti bíróság gyakorlata ellehetetleníti a bíróság által okozott károk megtérítésére irányuló igények eredményes érvényesítését.

További indokai szerint az elsőfokú bíróság kirívóan okszerűtlen mérlegeléssel nyilvánvalóan igazat

mondó tanúként kezelte dr. **Gy.M.**t, aki – részben ugyanannak az elkövetői körnek – néhány hónap alatt három olyan ingatlan-adásvételi szerződést szerkesztett és ellenjegyzett, amelyek utólag csalás tényállás elemének minősültek. Ez a hiba teljes egészében meghatározta az elsőfokú bíróság hozzáállását az alperesek magatartásának és az általuk elkövetett hibáknak az értékeléséhez.

Kiemelte, hogy dr. **Gy.M.**nak, mint az adásvételi szerződést szerkesztő és ellenjegyző ügyvédnek nem négy hónappal a szerződés megkötése után, hanem a szerződéskötés során kellett volna ellenőriznie a felek személyazonosságát, és mindezt nem telefonálással, hanem az iratok megtekintésével. Nemcsak hogy nem ellenőrizte a szerződő felek személyazonosságát, hanem a nyomozás kezdetére, iratmegőrzési kötelezettsége ellenére már el is tüntette a teljes iratanyagot, azt a rendőrségnek nem tudta átadni, kivéve a felperes által neki küldött faxot. Sérlemzte annak ítéleti megállapítását, hogy nem szokványos – bár nem is tilos – ügyvédi magatartás az, hogy az ügyvéd ügyfelét szerződéskötés céljából más jogi képviselőhöz pusztán elkíséri, illetve a vételár teljesítése során a pénzáradéskor kísérlője legyen. Hangsúlyozta, hogy teljesen szokványos ügyvédi magatartás, hogy egy ügyletkötésnél mindkét fél jogi képviselője jelen van, ahogy nő a társadalomban a bizalmatlanság, úgy válik ez még sokkal szokványosabbá.

Kifejtette, hogy Dr. **Gy.M.** vallomásának a felperes meggyanúsításához vezető mérlegelése nem attól volt kirívóan okszerűtlen, hogy a felperes meggyanúsítását eredményezte, hanem attól, hogy ezzel párhuzamosan nem eredményezte dr. **Gy.M.** meggyanúsítását is. Ha gyanúsított lett volna, akkor a vallomásra nem lehetett volna, mint elfogulatlan tanúvallomásra hivatkozni, hanem terhelti védekezésnek kezelték volna, egészen más eredménnyel. Annak kiderítését, hogy az I. rendű alperes dolgozójának, **T.S.** alezredesnek mi volt ebben a szerepe, az elsőfokú bíróság megakadályozta a tanúkénti meghallgatására irányuló felperesi indítvány megalapozatlan elutasításával. Nem zárható ki, hogy a tanú emlékszik az eset részleteire évek múltán is. Az, hogy a bizonyítékok mérlegelésével, értékelésével kapcsolatos tevékenység kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredménye volt-e, annak alapján dönthető el, hogy az eljáró személyek miként vélekedtek. A II. rendű alperes szerepe pedig mindössze annyi volt, hogy érdemi mérlegelés nélkül használta a **T.S.** által tárlt anyagot, ami közönséges és nyilvánvalóan szakmainak nem nevezhető automatizmus.

Sérlemzte, hogy a II. rendű alperes magatartásának jogellenességét, okszerűtlenségét részletező kereseti állításaira gyakorlatilag ki sem tért az elsőfokú bíróság.

Állította, hogy az elsőfokú bíróság szerint a III. rendű alperes érdemi döntése során a terhére értékelt bizonyítékok közül valójában egyetlen egy sem terhelő rá nézve. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság indokolásával szemben rá nézve dr. **Gy.M.** azon tanúvallomása, hogy ő azért nem ellenőrizte a felek személyazonosságát, mert az eladót a felperes ügyvédként elkísérte, nem lehetett terhelő. Ő pedig nem tagadta soha, hogy jelen volt a szerződéskötésnél. Azok konkretizálása és vizsgálata nélkül állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy maradtak eltérések, amelyek nem oldódtak fel **J.L.** és a felperes vallomása között. Az elsőfokú bíróság nem létező bizonyítékra hivatkozott, ugyanis ha lettek volna rá nézve terhelő eltérések, akkor ezeknek valamilyen módon meg kellene jelenniük III. rendű alperes és az elsőfokú ítélet indokolásában. Annak ellenére tulajdonított jelentőséget annak a III. rendű alperes, hogy felperes **F.E.**-vel való megismerkedésével kapcsolatban előadottakat sem **J.L.**, sem **Sz.Sz.** nem erősítette meg, és hogy annak semmi köze nincs a felperes bűnösségének vagy ártatlanságának kérdéséhez. Nem az volt ugyanis a kérdés, hogy ki hogy ismerkedett meg a másikkal, hanem az, hogy felperes tudott-e arról, hogy a **F.E.** néven fellépő személy nem **F.E.**, illetve tudott-e arról, hogy a többi vádlott bűncselekményt készül elkövetni. Ezen két kérdés tekintetében pedig **Sz.Sz.** nem terhelte a felperest, **J.L.** pedig kifejezetten mentő vallomást tett rá.

T.S. alezredes tanúkénti meghallgatására tett bizonyítási indítványát továbbra is fenntartotta azzal, hogy amennyiben a tanú meghallgatása a kellően megalapozott ítélet meghozatalához szükséges, de

a másodfokú eljárás során nem teljesíthető, úgy az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésével és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasításával tegye azt lehetővé. A másik tanács eljárásának elrendelésére vonatkozó kérelmet azzal indokolta, hogy az elsőfokú ítélet indokolása szerint a büntető eljárásban a másodfokú bírósági ítéletben hozott felmentéssel a téves elítélteésből eredő felperesi károsodás elhárult, ami arra utal, hogy az első fokon eljáró bíró sem a peranyagot nem ismerte, sem az élet dolgait nem látja át. Nem látta át, hogy a hat és fél évig tartó büntetőeljárás – függetlenül attól, hogy felmentéssel zárult – milyen károkat okozott.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Visszaautalva a már részletesen előadott védekezésére, kiemelte, hogy a büntető eljárásban az elsőfokú bíróság is megállapította a felperes büntetőjogi felelősségét. Hangsúlyozta, hogy a büntetőeljárás garanciák és szabályok maradéktalan betartásával folytatta le az eljárását. Kérte, hogy az ítélet tábla a felperesnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványát utasítsa el, tekintettel arra, hogy a magyar jogszabályi környezet biztosítja a közigazgatási jogkörben okozott károk megtérítésére irányuló keresetek érvényesíthetőségét.

A II. rendű alperes szintén az ítélet helybenhagyását kérte azzal, hogy az elsőfokú eljárás során tett valamennyi nyilatkozatát fenntartja. Szintén kérte a felperesnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványának az elutasítását. A II. rendű alperesnek perköltségigénye nem volt.

A III. rendű alperes kérte, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet hagyja helyben és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítvány elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a felperes fellebbezésében előadottak sem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, sem annak megváltoztatására és a kereset teljesítésére sem szolgálhatnak alapul. A III. rendű alperesnek perköltségigénye nem volt.

Nem indokolt a másodlagos fellebbezési kérelem teljesítése, az elsőfokú ítélet Pp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezése, mert a jogvita elbírálásához nincs szükség további bizonyítás lefolytatására. Az ítélet tábla ezért a fellebbezést érdemben bírálta el, és megállapította, hogy az elsőfokos fellebbezés sem alapos. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének elbírálásához szükséges tényállást feltárta, érdemi döntésével az ítélet tábla egyetértett.

A F.-i Ítélet tábla a kereset elbírálása során felmerülő, a közösségi jog értelmezését igénylő kérdés hiányában nem találta megalapozottnak a felperesnek a Pp. 155/B. §-ára alapított, az Európai Unió Bírósága előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése és ennek következtében a másodfokú tárgyalás felfüggesztése iránt előterjesztett kérelmét, ezért azt elutasította.

A 3/2005. (XI.14) PK-KK vélemény, továbbá az 1/2009. (VI.24.) PK-KK közös vélemény irányadó alkalmazásával megállapította az ítélet tábla azt is, hogy nem merült fel közösségi jogszabály értelmezésének szükségessége. Az ügy érdemi eldöntése nem függött az Unió Szerződéseinek értelmezésétől, sem pedig az uniós intézmények, szervek jogi aktusainak érvényességétől, értelmezésétől, nem volt szükség az – uniós jog értelmezésére kizárólagosan jogosult – Európai Bíróság állásfoglalásának beszerzésére.

Az ítélet tábla a fellebbezésben fenntartott bizonyítási indítványra figyelemmel elsőként azt vizsgálta, hogy szükséges-e a bizonyítás kiegészítése. Megállapította, hogy a felperes által kért tanú meghallgatása az alább kifejtett jogi álláspont alapján indokolatlan és szükségtelen.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. 349. § (1) bekezdése a közhatalmi tevékenységgel okozott károk megtérítése iránti követelések érvényesíthetőségének a kármegelőzés körében a károsulttól elvárt további feltételét tartalmazza, azonban a kártérítési felelősség egyéb elemeire ennél a jogviszonynál is a Ptk. 339. § (1) bekezdését kell alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a büntetőeljárásnak a nyomozati, vádemelési és a bírósági szakasza a tényállás megállapítása és a büntetőjogi felelősség elbírálása tekintetében egyértelműen mérlegelésen alapuló jogalkalmazói tevékenység. A kártérítési per bírósága nem vizsgálhatja, hogy egy adott bűncselekmény törvényi tényállási elemei a büntetőeljárás adott szakaszában fennálltak-e, a kártérítési perben nem kerülhet sor a korabelileg rendelkezésre álló büntető eljárási adatok felülmérlegelésére.

Az ítéletábra teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy nem volt jogi akadálya annak, hogy a felperes arra alapítottnak kérje kárának megtérítését, hogy az alperesek a vonatkozó anyagi vagy eljárási jogszabályokat tévesen alkalmazták, azonban a hatóságok vagy a bíróság részéről a bizonyítékok téves értékelése önmagában jogellenes és felrőható magatartásnak csak abban az esetben minősülhet, ha az kirívóan okszerűtlen. A felrőhatóság megítélése szempontjából mindig az intézkedés megtételekor adatokat kell értékelni és nem lehet visszafelé, a felmentő ítéletből automatikusan a felrőhatóságra következtetni. Így önmagában az, hogy a büntetőügyben eljáró bíróság a felperest felmentette, nem teszi a korábbi intézkedéseket önmagában utóbb jogellenessé.

A közhatalommal rendelkező szervezetek tevékenységének eljárási garanciái nem azt jelentik, hogy az erre feljogosított szervezetek az eljárás valamennyi szakaszában az anyagi igazságnak és az adott eljárással garantált jogoknak megfelelő döntést hoznak. A döntés alapjául szolgáló tények és bizonyítékok mérlegelése, valamint az irányadó jogszabályok értelmezése minden esetben az erre hatáskörrel rendelkező jogalkalmazónak a jogi normára vetített tényekből levont következtetéseire alapul. Ezeknek a döntéseknek az eljárás alá vont személynek vagyoni, vagy nem vagyoni hátrányt okozó következménye csakis abban az esetben válik polgári jogi kárkövetelmélet keletkeztető tényé, ha az arra vezető passzív mulasztás, illetve aktív cselekmény a közhatalmat gyakorló személynek felrőható. A felrőhatóság mércéjét pedig az anyagi jogszabályok érvényesülését biztosító eljárási jogok gyakorlásának jogszabály által előírt keretei határozzák meg.

A közhatalommal felruházott szervezetek az eljárási jogaikat alkotmányos felhatalmazás alapján gyakorolják, míg a döntés megalapozottságának ellenőrzésére az adott eljárásra irányadó jogszabály által kijelölt módon nyílik lehetőség. Ezt egyrészt a határozat elleni jogorvoslati jogosultság, másrészt az eljárás egész rendszeréből következő alkotmányos garanciák biztosítják. A büntetőeljárásban ez utóbbiak egyike a vád, a védelem és az ítélezés funkciójának megosztása. A büntetőeljárás az állam büntető hatalmának jogszabály által meghatározott rendjét tartalmazza, és a törvényes vád elve nem csupán az eljárás alá vont személyek számára nyújt eljárási garanciát, hanem mindazok védelmét szolgálja, akik érdekében az állam a büntető igényét az ügyészségen, mint alkotmányos szervezeten keresztül érvényesíti.

A vádemelés időpontjában irányadó a Magyar Köztársaság Ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény 3. § (2) bekezdés d) pontja alapján az ügyészség gyakorolja a vádemelés közhatalmi jogosítványát és a bírósági eljárásban képviseli a vádat, amely a vádemelés időpontjában hatályos Alkotmány 51. §-ában foglalt alkotmányos feladatait nem pusztán jogosult, hanem köteles ellátni. Az alkotmányos keretek között megalkotott eljárási szabályok biztosítják azokat a mérlegelési

lehetőségeket is, amelyeken belül az ügyészség ennek a kötelezettségének hatékonyan eleget tud tenni, és a vádfunkció teljesítéséhez szükséges döntéseket meghozza.

A törvényes vád minimális tartalmi elemeit az új Be.-t módosító 2006. évi LI. törvény 1. §-a emelte jogi normává. Mindez nem azt jelenti, hogy a vádemelés törvényességének kritériumai a jogalkalmazásban korábban nem érvényesültek, mert a jogalkalmazás és az Alkotmánybíróság már a törvénymódosítás hatálybalépését megelőzően is foglalkozott ennek feltételrendszerével (14/2002. (III. 20.) AB határozat), és a törvényes vád hiánya az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére is vezethetett (rég. Be. 250. § III.).

A felperes fellebbezésében állította, hogy az ártatlanság vélelmének alapelve sérült végig a büntetőeljárás során, az eljáró alperesek csak olyan mélységig tárták fel a körülményeket, ami az előzetesen kialakított koncepcióba beleillett.

A büntetőeljárás egyes szakaszaiban az eljárás alá vont személyekre vonatkozó döntések meghozatalának lehetőségét és tartalmát az határozza meg, hogy az ártatlanság vélelmének alkotmányos elvét szem előtt tartva az eljárási szabályok a Btk.-ban foglalt bűncselekmények törvényi tényállási elemeinek milyen szintű alátámasztását követelik meg.

A rendőrség és az ügyészség akkor jár el úgy, ahogyan az alkotmányos közhatalmi feladatának teljesítéséhez szükséges módon elvárható, ha a nyomozati és vádfunkciót az anyagi és eljárási szabályok értelmezésével a mérlegelés jogának kereteit betartva látja el. A bíróság ezért a Ptk. 349. § (1) bekezdésének alkalmazásával csupán ezeket a szempontokat értékelheti, ellenkező esetben a kárkötelem alapját képező polgári jogviszony áttörné a különböző jogágak belső jogviszonyának alkotmányos garanciáit, mert a polgári per végső soron az alapügyben meghozott döntések alaki és anyagi jogerejének gyengítését, szélsőséges esetben feloldását eredményezhetné, illetőleg a más jogág alá rendelt jogviszonyok elbírálására felhatalmazott jogalkalmazó szervek hatáskörébe tartozó eljárási cselekményeinek az arra hatáskörrel egyáltalán nem rendelkező szervezet általi felülbírálatához vezethetne. A büntetőeljárásban pedig annak is jelentősége van, hogy az elkülönült funkciók gyakorlására felruházott személyek döntései milyen tartalommal kapcsolódnak egymáshoz.

Az alapos gyanú fennállásának megállapításához sem szükséges bizonyosság, elegendő annak valószínűsége, hogy bűncselekmény történt. A nyomozóhatóság mérlegelési jogkörében eljárva dönt arról, hogy a valószínűsítéshez szükséges tények rendelkezésre állnak-e. Önmagában az a körülmény, hogy a gyanúsítást követően megállapítják, hogy nem történt bűncselekmény, és sor kerül a nyomozás megszüntetésére, vagy a büntetőeljárás felmentéssel végződik, nem vezethet annak megállapítására, hogy az intézkedő rendőri szerv vétkes magatartást tanúsított. Ennek az elvi jellegű tételnek az a magyarázata, hogy a rendőrségi munkával együtt járó jogszabály-alkalmazási és értelmezési tévedések a felróhatóság körén kívül esnek. Kivételt az egyértelműen súlyos, feltűnően kirívó tévedések, mulasztások, magatartások képeznek.

A vádemelés a bíróság előtti eljárás megindulásának előfeltétele, és a büntető ügyben eljáró bíróságnak hivatalból kellett vizsgálnia a vád törvényben meghatározott alaki és tartalmi feltételeit, különös tekintettel arra is, hogy a bíróság a vádhoz az egész eljárás tartama alatt kötve van, amelyet döntésénél köteles kimeríteni. Mindezek a funkciómegosztásból eredő hatáskörök a garanciái annak, hogy a bírósági szakban folytatott büntetőeljárás valóban az anyagi és eljárási szabályoknak megfelelő törvényes vád vizsgálatára korlátozódjon. A vádemelésnek szintén nem kell teljes bizonyosságon alapulnia, elég ahhoz az alapos gyanú, a terhelt bűnösségét ugyanis csak a bíróság állapíthatja meg.

A Be. 2.§ (1) bekezdése szerint a bíróság az ítékezés során a törvényes vád alapján jár el. A (2) bekezdés értelmében törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a vádló indítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket: az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósulásának helyét és idejét és egyéb körülményeit. (1/2007. BK vélemény I. fejezet 2/b) pontja) A vád törvényessége valójában a vádirattal szemben támasztott tartalmi követelmények (Be.217.§ (3) bek.) minimuma, amelynek keretében a bíróság azt vizsgálja, hogy a benyújtott vád alaki és tartalmi szempontból eljárásra alkalmas -e, s ha alkalmasnak találja, ügydöntő határozatban dönt a vádról. A vád törvényessége megnyitja a bíróság eljárásának folyamatát, majd annak keretében a bíróság az ügydöntő határozatban foglal állást a vád anyagi jogi megalapozottságának a kérdésében. A vád törvényessége szempontjából annak ténybeli megalapozottsága – bizonyítékokkal kellően alátámasztottsága közömbös, ez a büntetőper érdemi kérdése.

A felperes fellebbezésében a meggyanúsításához vezető mérlegelés kirívó okszerűtlenségét azzal látta bizonyítottanak, hogy ezzel párhuzamosan nem került sor az okiratszerkesztő és ellenjegyző ügyvéd meggyanúsítására.

A beszerzett és a per anyagává tett büntető eljárási iratokból azonban egyértelműen megállítható, hogy a két ügyvéd eljárása, magatartása eltérő ténybeli alapokon állt. Ezért az eljárásukkal kapcsolatos eltérő tények eltérő eredményre vezető értékelése önmagában nem jelenthet kirívóan okszerűtlen mérlegelést. A dr. **Gy.M.** eljárásával kapcsolatosan rendelkezésre került tényekből a felperes fellebbezési hivatkozása ellenére nem következik kétséget kizáróan, hogy azok értékelésével meggyanúsítására kellett volna, hogy sor kerüljön.

Annak a ténye, hogy a III. rendű alperes érdemi döntése során a felperes terhére értékelt bizonyítékok közül valójában egyetlen egy sem terhelő rá nézve, nem tekinthető önmagában jogellenes és felróható magatartásnak.

A felperes keresetében mindezek alapján alaptalanul állította, hogy a II. rendű alperes a Be. 28.§ (4) bekezdésében foglalt, a nyomozóhatóság felügyeletére vonatkozó kötelezettségét nem látta el megfelelően annak érdekében, hogy az I. rendű alperes nyomozati tevékenységét a Be. keretei között végezze és megalapozatlanul indítványozta az előzetes letartóztatásának elrendelését.

A vádemelés az ügyész mérlegelési tevékenységének eredménye. A perbeli vádirat a bűncselekményt megvalósító magatartást és az annak következményeként bekövetkezett vagyoni hátrányt egyértelműen megjelölte, egyúttal megnevezte a nyomozás alatt beszerzett bizonyítási eszközöket, amelyre a II. rendű alperes a nyomozás adatait értékelve a vádat alapította. A Be. alapján a büntetőeljárásban szabadon felhasználható minden olyan bizonyítási eszköz és bizonyíték, amely a tényállás megállapítására alkalmas lehet; a hatóságok ezeket egyenként és összességükben szabadon értékelik, és ezen alapuló meggyőződésük szerint bírálják el. A beszerzett okiratok, tanúvallomások bizonyító erejének értékelése ezáltal az ügyészség szabad mérlegelési jogkörébe tartozik, amelyet a büntetőjog eljárási szabályainak alkalmazására hatáskörrel egyáltalán nem rendelkező polgári bíróság a már kifejtett indokok miatt nem mérlegelhet felül, így a mérlegelés eredményeképpen levonható következtetés kárterítési kötelezettség alapját sem képezheti. Az a logika szabályaira épülő gondolkodási folyamat pedig, amely a vádirat szerint a tényállás elemét képező magatartás elkövetését a Be.-ben szabályozott kárfogalmakkal okszerűen összekapcsolja, a

jogalkalmazó szubjektív képességeitől függő olyan elvonatkoztatás, amely annak helyességétől függetlenül kártérítésre okot adó felróható magatartást eleve nem valósíthat meg.

A bizonyítékok alapján megállapított tényekből levonható esetleges téves következtetések folyamatos ellenőrzése ugyanakkor a vád tartalmát és megalapozottságát vizsgáló büntető bíróság feladata. A büntető ügyben eljáró bíróság azonban a felperessel szemben emelt vád tárgyává tett tényekre is széleskörű, szakértő kirendelését is magában foglaló bizonyítási eljárást folytatott le, míg a bíróság pedig a felperest a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az új Be. 331. § (1) bekezdése értelmében bűncselekmény hiányában az ellene emelt vád alól felmentette.

Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a büntetőügyben eljáró bíróság az új Be. 332. § (3) bekezdése alapján az eljárás megszüntetésére alapot adó ok észlelésekor az eljárást köteles nyomban megszüntetni. Kétségszű vonhatatlan tény, hogy a büntetőbíróság a felperes felmentéséig mindezt nem alkalmazta, ezzel szemben a bizonyítási eljárást a vád alapján lefolytatta, majd ítéletével a felperest a vád alól felmentette. A polgári ügyben eljáró bíróság hatásköre pedig nem terjed ki arra, hogy a vád tartalmi hibájának ténye alapján ezeknek az eljárási cselekményeknek, valamint a meghozott jogerős döntésnek a felülbírálatával az alperes felróható eljárását megállapítsa.

A kifejtett indokok alapján a szolgáltatott bizonyítékok nem támasztják alá a felperesnek azt az állítását, hogy az alperesek a döntések meghozatala során a jogszabályok által biztosított értelmezési és mérlegelési jogkörüket túllépve, kirívóan gondatlanul jártak el, ezért a felperest nem illeti meg a jogosultság az alperesekkel szemben a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdései, valamint 339. § (1) bekezdése értelmében kártérítés követelésére.

A nyomozóhatóság mérlegelési jogkörében eljárva döntött arról, hogy a bűncselekmények elkövetésének valószínűsítéséhez szükséges tények rendelkezésre állnak. Ezeket a valószínűsítéshez szükségesnek tartott tényeket közölte a gyanúsítás során. A gyanúsításhoz szükséges és egyben elegendőnek tartott tények köre a gyanúsítás közléséről felvett jegyzőkönyvből megállapítható volt. Megalapozottan mellőzte ezért a Pp. 3.§ (4) bekezdése alapján - mint szükségtelent - az elsőfokú bíróság T.S. tanú kihallgatását.

A F.-i Ítélet tábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét – visszautalva az abban kifejtett helyes indokokra is – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre. Ezért a Pp. 239.§ alapján alkalmazandó 78.§.(1) bekezdés alapján a felperest kötelezte az ítélet tábla 50.000 forint jogtanácsosi munkadíj formájában felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) és (6) bekezdése alapján a jogi képviselő által elvégzett tényleges tevékenységgel arányosan állapította meg. Az ítélet tábla a pernyertes II. rendű és III. rendű alperesek javára a másodfokú perköltség megállapítását a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (2) bekezdésének alkalmazásával mellőzte. A felperes illeték viselésére vonatkozó részleges költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2015. június 5.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pusztai Anita s.k.
előadó bíró

Dr. Örkényi László s.k.
bíró

A kiadmány hitelűl: